

P O S U D E K
oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Marie Podolská

Název práce: Zásah do integrity člověka

Jméno a příjmení oponenta: Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autorka zvolila velmi aktuální fenomén, jímž je ochrana osobnosti člověka v souvislosti se zásahy (dovolenými i těmi protiprávními) do jeho integrity se zvláštním zřetelem k právu na zdraví; to vše i s ohledem na změny přinášené rekodifikací soukromého práva. Jde o téma, které právem zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí i proběhlé diskuse v odborných periodikách (Telec, Šustek, Holčapek, Vojtek, Doležal a další). Autorka v úvodu své práce vymezuje její cíle (analyticko-komparativní) a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď. Vlastní metody práce a přístupu nejsou v úvodu zřetelně naznačeny, avšak z práce samotné je patrné, že autorka zvolila analyticko-deskriptivní přístup, který kombinuje s evaluací judikatury, aby nakonec dospěla k obecnějšímu poznatku (tj. k určité syntéze, kupř. u problematiky zásahů do osobnosti nezletilých, k vymezení práva na informace atp.). V tomto ohledu autorka prokázala schopnost určitého nadhledu nad zákonným textem, projevila znalost aktuální judikatury, kterou kriticky analyzuje a vyhodnocuje. Svou prací se dotkla hned několika velmi diskutovaných a mimořádně zajímavých problémů souvisejících s platnou právní úpravou ochrany osobnosti, jakož i civilní odpovědnosti za újmu (otázka vymezení újmy, materiální a nemateriální aspekty, práva člověka drženého bez jeho souhlasu ve zdravotnickém zařízení, síťová lůžka, dříve vyslovená přání, problematika DNR etc.). V práci byla využita komparace s jiným právním řádem (Velká Británie) a cizojazyčná literatura. Za velmi přínosné pokládám pasáže věnované rozboru jednotlivých důvodů zásahů do integrity člověka (stavy nouze, ochranné léčení atd.) a souvisejících otázek, zejména rozbor možných způsobů ochrany osobnosti podle platného práva.

2. Logická struktura a členění diplomové práce:

Text (78 stran včetně úvodu a závěru) je celkově přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy *de lege ferenda*. Práce je rozdělena v zásadě do 6 kapitol, kdy první dvě z nich usilují o stručnou základní charakteristiku přirozených, resp. osobnostních práv z obecného pohledu a plní spíše roli propedeutickou (zejm. pojednání o vymezení konceptu a vývoje právní úpravy, ústavní a mezinárodněprávní základy, vymezení základních osobnostních statků atd.). Třetí kapitola se celistvě věnuje problematice práva na informace, resp. institutu informovaného souhlasu, kolizím s povinností mlčenlivosti a analyzuje účinnou českou právní úpravu (OZ, ZSS a další). Kapitola čtvrtá se věnuje problematice jiným důvodům zásahů do integrity člověka (zkoumá jak soukromoprávní tak veřejnoprávní aspekty). Pátá kapitola pojednává o důsledcích těchto zásahů. Další část je věnována srovnání se zahraniční úpravou.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý dostatečný počet bibliografických pramenů, které autorka správně uvádí a na konkrétních místech cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je adekvátní. Výběr literatury a pramenná základna je reprezentativní a zahrnuje jak tituly aktuální právní nauky, tak publikace reflektující právní úpravu starší. Lze ocenit, že autorka neváhá konfrontovat základní názory české doktríny a odlišná stanoviska právních autorit v daném oboru, jakož i rozdílné pohledy evropské i naší judikatury (ESLP, ÚS, NS, VS).

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je výborná. V práci jsem neshledal žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno správně. V samotné práci se neuvádějí akademické tituly autorů.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu názorů a závěrů, což je ocenitelné při vymezování nových druhů nemajetkových újem souvisejících s osobností člověka.

- Na str. 54 se věnuje povinné vakcinaci a souvislostem s ochranou osobnosti. Autorka se může blíže zamyslet nad judikátem NS, jenž se týkal otázky náhrady za újmu způsobenou povinnou vakcinací (25 Cdo 3953/2014). V tomto případě stát nařizuje povinně provést očkování, ale již není stanoveno řešení případné odpovědnosti poskytovatele zdravotnické služby za újmy utrpěnou očkovaným pacientem. Jak se autorka dívá na uvedenou argumentaci NS?

Autorka by se mohla u ústní obhajoby vedle výše naznačeného blíže vyjádřit k:

- Jak hodnotí vítězství zásady „*non salus, sed voluntas aegroti suprema lex*“? (str. 16)
- Co konkrétně plyne z toho, že pacienta lze označit nejen za slabší stranu, ale rovněž za spotřebitele?
- Jaké působí v praxi výkladové potíže existující dualita OZ vs. ZZS při zásazích do integrity v oblasti zdravotnictví?
- V čem spatřuje aktuální rizika/úskalí užívání tzv. terapeutického privilegia?
- Které jiné aktivity (mimo oblast zdravotnictví) by zahrnula pod smlouvu o péči o zdraví?

6. Odborná kvalita zpracování tématu diplomové práce

Práce je po odborné stránce nadstandardní a splňuje požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje autorčiny výborné znalosti vybrané hmotněprávní problematiky, jakož i souvisejících otázek a celkovou širší orientaci v citovaných oblastech a neshledal jsem v ní žádné zásadní nedostatky.

Závěr:

Předložená práce prokázala autorčinu samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu, její schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně a příslušné judikatuře. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě s hodnocením „**výborně**“.

Diplomovou práci hodnotím klasifikací: výborně

Datum: 22. 11. 2017

Podpis oponenta diplomové práce
Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.